

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **P. F. Z.**, zast. Mgr. Václavem Píchou, advokátem, se sídlem Sladkovského 51, Jičín, proti žalovanému: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Valdice**, se sídlem náměstí Míru 55, Valdice, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2020, č. j. VS-40770-4/ČJ-2020-802232-KŘ, ze dne 27. 2. 2020, č. j. VS-47922-2/ČJ-2020-802232-KŘ, a ze dne 27. 2. 2020, č. j. VS-47877-2/ČJ-2020-802232-KŘ, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 8. 2021, č. j. 31 A 15/2020 - 72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Václavovi Píchovi, advokátovi, se sídlem Sladkovského 51, Jičín, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 7.400 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedenými rozhodnutími zamítla stížnost žalobce proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2020, č. j. VS-40770-4/ČJ-2020-802232-KŘ (dále též „**rozhodnutí 1**“), ze dne 27. 2. 2020, č. j. VS-47922-2/ČJ-2020-802232-KŘ (dále též „**rozhodnutí 2**“) a ze dne 27. 2. 2020, č. j. VS-47877-2/ČJ-2020-802232-KŘ (dále jen „**rozhodnutí 3**“), jimiž byl podle § 46 odst. 3 písm. g) a f) zákona č. 169/1999 Sb.,

o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, žalobci uložen nepodmíněný kázeňský trest spočívající v umístění do uzavřeného oddílu na dobu 20 dnů napadeným rozhodnutím 1, na dobu 14 dnů napadeným rozhodnutím 2 a na dobu 14 dnů napadeným rozhodnutím 3.

[2] Žalovaná shledala v napadeném rozhodnutí 1, že žalobce svým jednáním porušil povinnost dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, stanovenou v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Tuto povinnost měl žalobce porušit tím, že dne 10. 12. 2019 verbálně i fyzicky napadl dva zaměstnance žalované. V napadeném rozhodnutí 2 žalovaná shledala, že žalobce svým jednáním porušil povinnost dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, stanovenou v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Tuto povinnost měl žalobce porušit tím, že v době od 21. 10. 2019 do 5. 11. 2019 odeslal z Věznice Horní Slavkov jménem spoluodsouzeného bez jeho vědomí nejméně čtyři dopisy, v nichž vystupoval jménem spoluodsouzeného a činil jeho jménem prohlášení ve vztahu k vedenému trestnímu stíhání. Posledním napadeným rozhodnutím 3 byl žalobce shledán vinným z porušení povinnosti dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, stanovenou v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Tuto povinnost měl žalobce porušit tím, že napsal a odeslal dopis svému stanovenému obhájci, v němž v úvodu reagoval na ukončené trestní řízení slovy „Špelino, tu kauzu mohl prohrát jen státní konfident nebo úplný hňup“ a následně pokračoval výčtem požadavků, kde mimo jiné požadoval posílání měsíčního kapesného 1.000 Kč po dobu 48 měsíců se slovy „varuj se nesplnit jediné z těchto požadavků, v tom případě se máš na co těšit, ostatně jako každý st, zkurvysyn“.

[3] Žalobce podal proti v záhlaví uvedených rozhodnutí žalované žaloby, přičemž v žalobě proti rozhodnutí 1 namítl, že se výše zmíněného jednání nedopustil a z odůvodnění rozhodnutí neplyne opačný závěr, proto je nepřezkoumatelné. Žalovaná vyslovila ve svém rozhodnutí, že byl použit *záznam o kázeňském přestupku, svědecká výpověď nstrm. Veselého a šetření OPaS*. Nicméně žalovaná nezdůvodnila jaké důkazy byly z důkazních prostředků získány a rovněž v rozhodnutí absentovala úvaha, na základě které byl žalobce shledán vinným a jaký mu byl vyměřen trest. Žalovaná také klade žalobci k tíži, že nepopřel svou vinu a nenavrhoval provedení žádných důkazů. Žalovaná nezohledila výši uloženého trestu, dobu výkonu trestu odnětí svobody, závažnost skutku, následků či osobu žalobce. Postupovala v rozporu s § 49 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, protože pro uložení trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu je nezbytné předchozí posouzení lékaře, zda je odsouzený zdravotně způsobilý se takovému trestu podrobit. Zdravotní stav žalobce však zjištěn ani hodnocen nebyl a žalovaná pro uložení trestu nesplnila zákonné podmínky.

[4] V žalobě proti rozhodnutí 2 rovněž namítl, že předmětného jednání se nedopustil a z odůvodnění rozhodnutí neplyne opačný závěr. Žalovaná opět uvedla toliko důkazní prostředky, ale nezdůvodnila, jaké důkazy byly použity a jaké úvahy vedly k vydání napadeného rozhodnutí 2. Námitky k obsahovým vadám jsou stejné jako v žalobě proti napadenému rozhodnutí 1. Žalobce žádal v žalobě, aby krajský soud posoudil, zda podání žalobce (označené jako učiněné v „cizím jazyce“) bylo nesrozumitelné, jak tvrdí žalovaná. Žalovaná žalobci klade k tíži skutečnost, že nepopřel svou vinu a nenavrhoval

pokračování

provedení důkazů. Žalovaná žalobci neposkytla k nahlédnutí správní spis, a nebylo možné tudíž se seznámit s důkazními prostředky. Žalobce považuje rozhodnutí za nepřezkoumatelné v důsledku nedostatečného odůvodnění druhu a výše trestu. Podkladem pro zahájení řízení o přestupku byla kontrola pošty žalobce zaměstnanci žalované, a to postupem, jež je v rozporu s § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody upravujícím ochranu úřední korespondence odsouzeného. Jednání žalobce je nutné hodnotit na základě všech skutečností známých ze spisu, a nikoliv pouze na základě sdělení odsouzeného Baďury, které je účelové a vnitřně rozporné. Odsouzený Baďura věděl o tom, že za něho žalobce píše dopisy a ten tak nečinil svévolně. Rozhodnutí 2 je proto v rozporu s provedeným dokazováním a v něm obsažené závěry nemají oporu ve správním spise.

[5] V žalobě proti rozhodnutí 3 žalobce uvedl, že u řízení vedeného pro nevhodný obsah dopisu žalobcovu obhájci by se muselo postupovat v souladu s § 17 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, který stanovuje kontrolu korespondence žalobce, avšak takový postup by byl v rozporu s odstavcem třetím výše zmíněného ustanovení. Z rozhodnutí taktéž neplyne, v čem spatřuje žalovaná skutkovou podstatu kázeňského přestupku. Toto rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaná odkazuje na důkazní prostředky ze spisu týkající se jiné věci a nekonkretizuje jednotlivé dokumenty. Není tedy možné přezkoumat dokazování žalované, neboť neuvádí, jaké závěry z důkazních prostředků dovozuje, přičemž samotné důkazní prostředky jsou rovněž neznámé.

[6] Ke všem napadeným rozhodnutím žalobce namítl, že je nezbytné kvalifikovat dostatečně jednání a důsledně hodnotit jejich společenskou závažnost a neomezit se pouze na konstatování, že se jedná o přestupek. Žalobce rovněž považuje za protiprávní, pokud v řízení o uložení kázeňského trestu rozhoduje stejná osoba v prvním stupni a následně jakožto orgán rozhodující o stížnosti proti rozhodnutí, a to konkrétně vedoucí oddělení výkonu trestu mjr. Mgr. Pavel Stindl. Žalobce měl za to, že rozhodující osoba byla podjatá. Na základě výše zmíněných skutečností žalobce navrhl, aby krajský soud napadená rozhodnutí společně s prvostupňovými rozhodnutími zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[7] Žalobce napadl uvedená rozhodnutí žalované samostatnými žalobami, krajský soud usnesením ze dne 27. 7. 2020 spojil tyto žaloby ke společnému projednání dle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“) nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Při posuzování obsahu napadených rozhodnutí je třeba brát v potaz prvostupňová rozhodnutí, nikoli jen izolovaně samotná rozhodnutí o stížnosti. Smyslem kázeňských trestů není další trestání odsouzeného, ale zajištění vnitřního řádu ve věznici. Krajský soud odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2010, sp. zn. II. ÚS 3239/09, které podpořil i dalšími rozsudky NSS týkajícími se posuzování náležitostí rozhodnutí vězeňské služby ve věcech kázeňských. Žalovaná v posuzovaném případě dostala požadavkům vyplývajícím ze soudní judikatury.

[9] V rámci posouzení námitek proti rozhodnutí 1 krajský soud uvedl, že skutkový stav byl zjištěn řádně. Podle lékařských zpráv, fotografické dokumentace úředního

záznamu pro podání vysvětlení svědka, závěrečné zprávy o provedeném šetření ve věci fyzického napadení občanských zaměstnanců a záznamů o použití donucovacího prostředku soud shledal, že se žalobce skutečně dopustil předmětného přestupku.

[10] K rozhodnutí 2 krajský soud uvedl, že se rovněž ztotožňuje se závěry žalované, že skutkový stav byl řádně zjištěn. Čtyři dopisy napsal skutečně žalobce, a nikoliv odsouzený Baďura, jehož jménem se žalobce podepsal. Námitka žalobce, že dopisy sice napsal on, ale učinil tak na základě dohody s odsouzeným Baďurou a dle jeho pokynů, není důvodná. Dopisy by mohl zaslat odsouzený Baďura sám na náklady věznice a nedávalo by smysl, aby k tomu využíval pomoci žalobce. Závěr, že mezi žalobcem a odsouzeným Baďurou je vzájemná shoda, neplyne ani tak z předmětných dopisů, ale ze sdílení společné cely, v které si při vzájemném hovoru mohli sdělit různé informace, které pak žalobce při psaní dopisů zneužil bez vědomí odsouzeného Baďury.

[11] K rozhodnutí 3 krajský soud uvedl, že i zde byl skutkový stav náležitě zjištěn. Žalobce porušil svým jednáním zásadu slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, stanovenou v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody odesláním výhrůžného dopisu svému ustanovenému obhájci. Toto jednání bylo pak následně projednáváno orgány činnými v trestním řízení pro možné naplnění znaků skutkové podstaty přečinu vydírání dle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, avšak policejní orgán posoudil společenskou škodlivost tohoto jednání jako nízkou, a nejedná se tak o trestný čin. Je prokázáno, že se žalobce dopustil uvedeného kázeňského přestupku. Žalobce ostatně neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly svědčit proti závěru o tom, že se dopustil předmětných kázeňských přestupků. Žalovaná neměla povinnost v důsledku procesní pasivity žalobce domýšlet hypotetické námitky místo žalobce. Není ani pravda, že žalovaná žalobci klade k tíži skutečnost, že nepopřel svou vinu a nenavrhoval provedení důkazů, ani nebyla porušena zásada, dle níž nikdo není povinen sám sebe obviňovat. V prvním stupni nerozhodovala stejná osoba, jež by následně rozhodovala i v řízení o stížnosti.

[12] Žalovaná dostatečně odůvodnila uložení přísnějšího kázeňského trestu. Zhodnotila osobu žalobce a jeho chování v průběhu výkonu trestu odnětí svobody, a není tedy pravdou, že by se žalovaná ve svém rozhodnutí omezila jen na konstatování počtu v minulosti uložených kázeňských trestů. Je nepochybné, že žalobce jednal v rozporu s účelem výkonu trestu definovaným v § 1 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Ani absence podrobnějšího rozboru pojmu „zvlášť závažný kázeňský přestupek“ nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí. Žalobcova zdravotní způsobilost byla opakovaně posouzena, a mohl se tedy podrobit kázeňskému trestu.

[13] Není rovněž pravdivé tvrzení žalobce, že podkladem pro zahájení předmětných kázeňských řízení byla kontrola jeho pošty zaměstnanci žalované, čímž došlo k porušení ochrany listovního tajemství dle § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. V případě napadeného rozhodnutí 2 žalovaná nepostupovala v rozporu s § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, neboť se korespondence dostala do dispozice žalované po předání věci po šetření policejními orgány, které zmíněnou korespondenci žalované předaly. V případě napadeného rozhodnutí 3 se jednalo o výhrůžný dopis adresovaný ustanovenému obhájci žalobce, jenž byl rovněž předmětem vyšetřování Policie

pokračování

ČR z důvodu podezření z přečinu vydírání. Žalovaná se tedy nedozvěděla o obsahu dopisu kontrolou korespondence, ale v návaznosti na šetření policejních orgánů.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[14] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítal jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů soudního rozhodnutí.

[15] V rozhodnutích žalované jsou označena řízení, ze kterých jsou skutečnosti přebírány, a to bez jejich bližší konkretizace či vymezení. Nelze zjistit, jaké skutečnosti jsou zjištěny z kterých důkazních prostředků. Odůvodnění uložených kázeňských trestů jsou taktéž velice stručná, konstatují toliko stěžovateli dříve uložené kázeňské tresty, ale nikterak neuvádějí důvody, proč byly tyto tresty uloženy a rovněž není odůvodněna výše těchto trestů. Napadený rozsudek konstatuje, že rozhodnutí žalované jsou přezkoumatelná a řádně odůvodněná, neshledává tedy v činnosti žalované libovůli, a to ani v té podobě, že vyměřuje výši trestu nahodile. To podporuje soud závěry z usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08. Zde Ústavní soud shledal, že nelze klást stejné nároky na žalovanou jako na ostatní správní orgány nebo soud, neboť hlavním úkolem žalované je udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích, a to v reálném čase. Krajský soud se snažil doplnit napadená rozhodnutí o konstatování skutkových okolností, avšak ani touto cestou nemohlo dojít k odstranění nedostatku v podobě absence hodnocení důkazních prostředků a ozřejmění správního uvážení.

[16] Stěžovatel vytýká rozhodnutím žalované i napadenému rozsudku absenci důvodů pro uložení konkrétních trestů. Není v nich uvedeno zdůvodnění, proč jsou právě tyto tresty adekvátní a způsobíle pro dosáhnutí nápravy pachatele. Výchovný účinek v nich absentuje a není v nich uvedena ani škodlivost stěžovatelova jednání. Obecně není zmíněn a odůvodněn myšlenkový proces, který stojí za vyměřením trestu stěžovateli. Stěžovatel tak tímto jednáním nabývá pocitu neférovosti jednání ze strany žalované vůči němu, a tudíž pozbývá smysl i respektovat pravidla vězněných osob, čímž ve výsledku ztrácí účel i výkon trestu, který má vést k polepšení pachatele. Z tohoto důvodu stěžovatel již nadále nedodržuje pravidla a je opakovaně kázeňský trestán. Nároky na rozhodování žalované jsou neustále snižovány.

[17] Žalovaná rozhoduje formou formulářového rozhodnutí. Je tedy obměňováno toliko číslo jednací v rozhodnutí žalované a na základě toho není pak možné vyčíst skutkové okolnosti a závěry o kázeňské minulosti projednávané osoby, a to z důvodu obecných vět, které nesouvisí s konkrétním případem. Obsahem rozhodnutí jsou jen obecné floskule. Stručné vymezení úvah a myšlenkových procesů nebo i účel uložených trestů v rozhodnutích žalované by neměl ohrozit efektivitu a funkčnost dosahování účelu výkonu trestu odnětí svobody. Rozhodující orgán by měl rozhodnutí řádně odůvodnit, aby se i pachatel mohl seznámit s těmito úvahami. Přinejmenším by se tak mělo dít alespoň v řízení o stížnosti, která nemá odkladný účinek a prvotní účel, tj. rychlá a efektivní reakce na porušení povinností vězněm, již byl naplněn. Nic tedy nebrání tomu, aby rozhodnutí o stížnosti bylo řádně odůvodněno. Žalovaná stále více omezuje svá odůvodnění ve světle odkazovaného usnesení Ústavního soudu a zcela

rezignuje na odůvodnění výkonu vlastního správního uvážení, tj. především ve věci stanovení kázeňského trestu.

[18] Porušení zásad slušného chování je možné se dopustit mnoha způsoby, a žalovaná by měla proto řádně odůvodnit skutkovou návaznost či podobnost dříve spáchaných přestupků a na základě toho je potom případně možné brát takováto jednání k tíži při ukládání dalšího trestu.

[19] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že neobsahuje žádné nové skutečnosti. Konstatovala, že postup krajského soudu je věcně správný a netrpí vadami, které mu vytýká stěžovatel. V plném rozsahu se ztotožnila se závěry krajského soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[20] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[21] Kasační stížnost není důvodná.

[22] Stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro jeho nesrozumitelnost a nedostatek důvodů, aniž by blíže vysvětlil, v čem konkrétně tyto vady mají spočívat.

[23] Z ustálené judikatury vyplývá, že nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost je zejména takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jak soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, nebo jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod uvedený pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 78, č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost je dále takové rozhodnutí, které postrádá základní zákonné náležitosti, či jehož výrok je v rozporu s odůvodněním. V neposlední řadě se může jednat kupříkladu o rozhodnutí, jehož závěry jsou v příkrém rozporu se skutkovými zjištěními, nebo jehož odůvodnění je ve vztahu k výroku nejednoznačné (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS).

[24] Problematika nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí je v judikatuře NSS rovněž bohatě zastoupena (srov. např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření

pokračování

právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě, proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná rovněž i v případě, kdy soud opomněl vypořádat některou z uplatněných námitek, nebo pokud odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje pasáže citované z jiného rozhodnutí, které se však týkalo skutkově i právně odlišné věci, aniž by soud rozvedl způsob aplikace závěrů vyslovených v takovém rozhodnutí na posuzovaný případ.

[25] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v tomto ohledu nelze považovat napadený rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost. Je z něj jasné patrné, v jaké věci rozhodl, jak ji posoudil a jak rozhodl o žalobách stěžovatele. Rozsudek krajského soudu nelze považovat ani za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud vystihl podstatu věci, přičemž řádně vypořádal veškeré relevantní žalobní námitky stěžovatele.

[26] Důvodná není ani stěžejní argumentace stěžovatele, kterou dovozoval, že napadená rozhodnutí žalované jsou nepřezkoumatelná, neboť nejsou řádně odůvodněna. Nejvyšší správní soud nejprve poukazuje na svůj nedávný rozsudek z 8. 12. 2021, č. j. 4 As 133/2021 - 34, v němž se rovněž zabýval otázkou požadavků kladených na odůvodnění rozhodnutí žalované o kázeňských trestech. Uvedl, že: „§ 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, podle kterého se na řízení podle tohoto zákona nevztahuje správní řád. Zároveň však podle § 180 odst. 1 správního řádu platí, že tam, kde se podle dosavadních právních předpisů postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupují v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle tohoto zákona včetně části druhé. Žalovaná je správním orgánem, neboť podle § 1 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, je Vězeňská služba správním úřadem a účetní jednotkou. Zároveň je třeba konstatovat, že zákon o výkonu trestu odnětí svobody ani prováděcí vyhláška č. 345/1999 Sb. neobsahují komplexní úpravu procesu rozhodování o kázeňských trestech včetně náležitostí rozhodnutí žalované v těchto věcech. Z výše tak uvedeného vyplývá, že rozhodnutí žalované jsou rozhodnutími správního orgánu, které musí splňovat požadavky § 68 a § 69 správního řádu aplikovaných přiměřeně. (K výkladu § 180 odst. 1 správního řádu v obdobných věcech srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012 - 47, č. 3104/2014 Sb. NSS). Přiměřená aplikace znamená, že bude nutné aplikovat jen ustanovení správního řádu nezbytná pro stanovení právního rámce postupu žalované při rozhodování o kázeňských trestech a to takovým způsobem, který nebude v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy obsažené v zákonu o výkonu trestu odnětí svobody, tj. zejména s rychlostí a neformálností rozhodování o kázeňských trestech s cílem efektivního zajištění bezpečnosti a pořádku ve věznicích.“

[27] Krajský soud v napadeném rozsudku rovněž správně odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08, v němž se uvádí, že „na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase.“ Na druhou stranu ovšem těmito důvody nelze ospravedlnit libovůli při rozhodování o kázeňských trestech, které začasté velmi intenzivně zasahují do právní sféry odsouzeného. Je tedy třeba trvat na tom,

aby při veškeré neformálnosti a stručnosti rozhodnutí žalované obsahovalo základní důvody, proč bylo rozhodnuto určitým způsobem, zejména ovšem vypořádání námitek uplatněných odsouzeným při projednání kázeňského přestupku (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 As 309/2018 - 34).

[28] Nejvyšší správní soud po seznámení se s obsahem rozhodnutí žalované o kázeňských trestech a napadených rozhodnutí o stížnostech stěžovatele má shodně s krajským soudem za to, že tyto požadavky na obsah odůvodnění předmětná rozhodnutí naplňují a stručně, avšak dostatečně, v nich je uvedeno, z jakých důkazů žalovaná učinila závěr o vině stěžovatele, jak tyto důkazy hodnotila, jakož i zdůvodnění uložených kázeňských trestů. Krajský soud rovněž správně uvedl, že obsah a podrobnost odůvodnění je do značné míry determinována procesní (ne)aktivitou stěžovatele, který byl ve všech třech případech zcela pasivní.

[29] Žalovaná ve všech napadených rozhodnutích stručně, avšak dostatečně uvedla i důvody, pro které byly uloženy jednotlivé konkrétní tresty. Při úvaze o kázeňských trestech žalovaná vzala v úvahu osobu stěžovatele, dosavadní průběh výkonu trestu odnětí svobody a postoj stěžovatele k jeho účelu, který se především projevuje opakovaným pácháním závažných kázeňských přestupků v minulosti, které jsou v rozhodnutích demonstrativně uvedeny, jakož i značná závažnost právě projednávaných kázeňských přestupků. Z obsahu rozhodnutí rovněž vyplývá absence jakékoli sebereflexe u stěžovatele, který se při projednání kázeňských přestupků choval vůči příslušníkům žalované urážlivě a spáchané přestupky bagatelizoval. Krajský soud v napadeném rozsudku námitky stěžovatele v tomto směru dostatečně vypořádal, vysvětlil důvody pro uložení konkrétních trestů a stejně tak se vyjádřil k jejich přiměřenosti.

[30] Není pravdivé tvrzení stěžovatele, že by žalovaná rozhodovala formou formulářových rozhodnutí, v němž se mění pouze spisová značka, a obsahem napadených rozhodnutí jsou jen obecné floskule. Naopak obsah jednotlivých rozhodnutí dostatečně koresponduje s okolnostmi jednotlivých případů a jejich hodnocení žalovanou je přiléhavé. Žalovaná rovněž dostatečně zdůvodnila výkon svého správního uvážení ohledně stanovení výše kázeňských trestů. Nedůvodná je i námitka, že porušení zásad slušného chování je možné se dopustit mnoha způsoby, a proto by žalovaná měla řádně odůvodnit skutkovou návaznost či podobnost dříve spáchaných přestupků. Žalovaná ve svých jednotlivých rozhodnutích řádně odůvodňuje skutkovou návaznost a příkladmo uvádí, za jaké podobné předešlé přestupky byl kázeňsky trestán.

[31] Nejvyšší správní soud nedává za pravdu námitce stěžovatele, že stručnost úvah může ohrozit efektivitu a funkčnost dosahování účelu výkonu trestu odnětí svobody v této věci, neboť žalovaná své úvahy, byť stručně, uvedla, a nemohla tedy ohrozit efektivitu a ani funkčnost účelu výkonu trestu. Takto žalovaná činila i v stížnostním řízení. Není tedy pravdou, že žalovaná stále více omezuje svá odůvodnění ve světle usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08. Nejvyšší správní soud neshledává, že by efektivita a funkčnost výkonu trestu odnětí svobody a uložených kázeňských trestů spočívala v mnohastránkových rozbořech projednávaných kázeňských přestupků či rozsáhlých úvahách na téma uložených trestů. Naopak stručné avšak přiléhavé zdůvodnění, které v několika větách shrne podstatu věci, a s tím spojená rychlost

pokračování

projednání přestupku a vydání rozhodnutí o kázeňském trestu může být ve výsledku efektivnější a funkčnější ve vztahu k účelu výkonu trestu odnětí svobody, kterým je působit na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, chránit společnost před pachateli trestných činů a zabránit jim v dalším páchání trestné činnosti (§ 1 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[32] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Nejvyšší správní soud tedy dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[33] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti.

[34] Odměna zástupci stěžovatele Mgr. Václavovi Píchovi, advokátovi, který byl stěžovateli k jeho žádosti ustanoven již usnesením krajského soudu ze dne 27. 7. 2020, č. j. 31 A 15/2020 - 18, byla stanovena za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti ze dne 14. 9. 2021) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedený úkon tak náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 7.100 Kč podle § 7, 9 odst. 4 písm. d) a 12 odst. 3 advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 7.400 Kč. Zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem DPH. Zástupci stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 7.400 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu